

Діяльність клубу «Інтелігент» у виховній системі ліцею

Валентин АЛФІМОВ,

доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник народної освіти України, академік Міжнародної академії наук педагогічної освіти,

Тамара ВІТКО,

заступник директора з виховної роботи ліцею, відмінник освіти України

Однією з найбільш ефективних форм виховання творчої, інтелігентної особистості у ліцеї при Донецькому національному університеті є клуб «Інтелігент». Увага до функціонування клубу не випадкова. Сучасні гуманістичні системи виховання будуються на основі вільного вибору напрямів діяльності й опанування учнями нових соціальних ролей, синтезування різних видів практики і самодіяльності, індивідуальних інтересів особистості, колективної співпраці, взаємних творчих стосунків вихователів і вихованців. Саме на цих засадах ґрунтується діяльність клубу «Інтелігент».

Учасники об'єднання – творчі, яскраві особистості, які прагнуть сформувати в кожного учня активну життєву позицію, моральні та етичні цінності. Президент клубу – художній керівник Донецького академічного національного театру опери та балету імені А.Солов'яненка, народний артист України Вадим Писарев. Ураховуючи те, що учні ліцею в тому віці, коли в них формується моральний ідеал, педагогічною заслугою клубу є його президія, до складу якої входять шановані в Україні люди. Серед них – берегиня клубу, народна артистка України І.Дорофєєва, Герої України В.Шевченко, Г.Бондар, С.Бубка, спортсмени – Л.Підкопаєва, Д.Єлисеєв та інші. Члени президії – люди різних професій: актори, лікарі, альпіністи, рятувальники, військові тощо. А об'єднує їх те, що всі талановиті, не байдужі до майбутнього України, успішні. Вони є візирцями для ліцеїстів. Мимоволі згадуються слова С.Соловейчика: «Можливо, вся педагогіка в тому й полягає, щоб привести до дітей талановитих людей – решта зробиться сама по собі. Що може бути педагогічнішим за талант?»

Президія клубу організовує його роботу разом з учнівським правлінням, яке займається підготовкою творчих зустрічей – від запрошень гостей до написання сценаріїв і подання матеріалів у

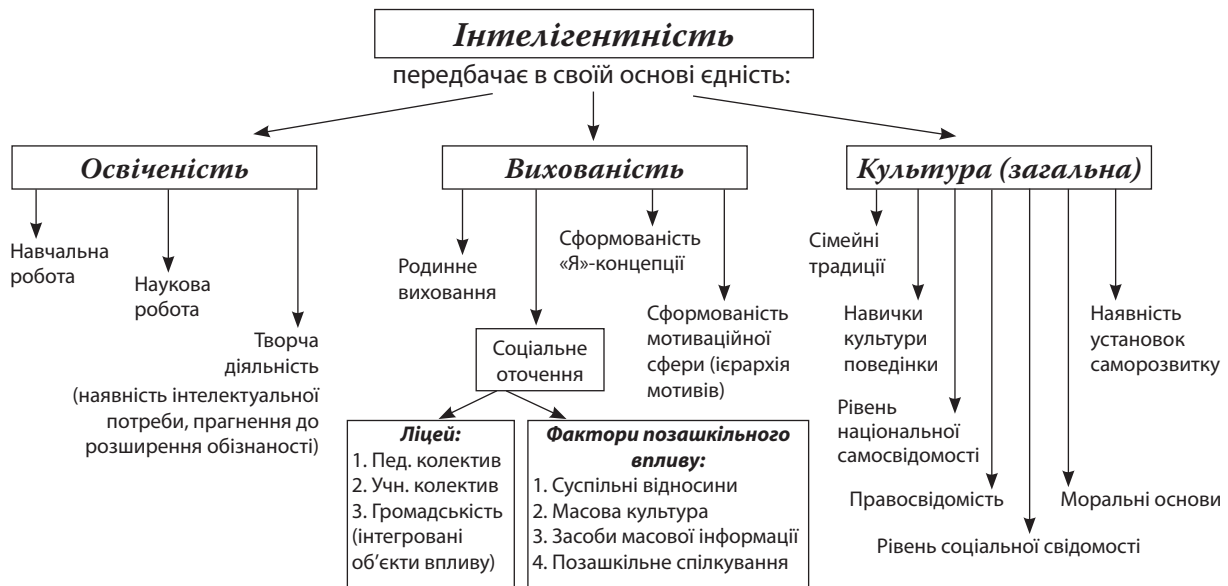
періоду. Це створює сприятливі умови для розвитку творчості, ініціативи учнів. А співпраця дорослих успішних людей з учнями сприяє міжвіковому спілкуванню, колективному вирішенню питань.

Кожен член клубу «Інтелігент», як і член його правління, одержує посвідчення і залишається у складі клубу по закінченні ліцею і навіть університету. А голова учнівського правління клубу після закінчення ліцею за традицією стає членом його президії. Це створює можливість для перебудови мотивації особистості в групі на основі зміни її соціальних позицій, опанування нових соціальних ролей.

До складу клубу «Інтелігент» входять не тільки ліцеїсти, а й студенти Донецького національного університету. Асоційованими членами клубу є: Школа хореографічної майстерності Вадима Писарева, Інститут духовного розвитку людини, танцювальний ансамбль «Шарм» (м. Артемівськ), Школа-інтернат №1 м. Донецька для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківської опіки, Донецький багатопрофільний ліцей №37, Донецький бізнес-ліцей, Донецька гімназія №72, Донецький технічний ліцей тощо.

Усі члени клубу «Інтелігент» разом з асоційованими членами беруть участь у традиційному заході – Дні відкритих дверей клубу, який відбувається кожного року, у травні, на сцені Донецького академічного національного театру опери і балету імені А.Солов'яненка. Тематика Дня відкритих дверей щороку різна. Наприклад, «Особистий внесок у духовність», «Інтелігенція і патріотизм». На захід запрошують учнів шкіл м. Донецька.

У клубі організовують зустрічі з цікавими людьми за різною тематикою: «Герої нашого часу», «Жінки століття», «Персона», «Особистість у науці», «Особистість у мистецтві», «Особистість у спорті», «Відкриваємо нові імена». Традиційною на початку кожного сезону клубу є зустріч із зірками світового балету в рамках міжнародного фестивалю з балетного мистецтва, який проводить президент клубу «Інтелігент» В.Писарев.

Інтелігентність – це комплексна характеристика соціальної поведінки людини, яка свідчить про рівень її інтелекту, моральної та естетичної зрілості.

Різноманітність напрямів діяльності клубу дає змогу кожному ліцеїсту обрати сферу для самовираження на основі особистих інтересів, можливостей та спрямувань. Один із головних напрямів – організація і проведення благодійних концертів для дітей-сиріт і дітей-інвалідів. Допомагає в цьому Благодійний фонд Вадима Писарева «Творчий олімп». Виконавчий директор фонду В.Євмін – член президії клубу. В її складі також О.Волкова – директор донецької загальноосвітньої школи-інтернату I–III ступенів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківської опіки, де кожного року на Різдво члени клубу «Інтелігент» дають благодійний концерт.

Очолює підготовку і проведення акції «Милосердя» центр «Турбота», який працює як орган самоврядування. Голова правління клубу «Інтелігент», як і представники інших клубів ліцею, входить до центру «Творче дозвілля», що теж є частиною ліцейського самоврядування.

Отже, робота клубу «Інтелігент» є гарним підґрунтям для розвитку учнівського самоврядування, збагачення змісту діяльності учнів у класах і на рівні ліцею.

У ліцеї відкрито музейну експозицію клубу «Інтелігент». Вона присвячена історії клубу, основним етапам життєвого і творчого шляху його президента і членів. Про це гостям ліцею розповідають учні, які входять до групи екскурсоводів і проводять екскурсії різними мовами: українською, російською, англійською, французькою, грецькою, німецькою. Доповнюють музейну експозицію клубу «Інтелігент» стенди, виготовлені учнями в рамках теми «Творча інтелігенція м. Донецька». Кожний клас створює стенди за своєю тематикою: «Педагогічна інтелігенція», «Медична інтелігенція», «Наукова інтелігенція», «Художники м. Донецька», «Інтелігентність і люди героїчних професій», «Балетне

мистецтво», «Інтелігентність і музика», «Письменники, поети», «Інтелігентність і спорт», «Інтелігентність і бізнес».

Особливою гордістю ліцеїстів є те, що завдяки члену президії клубу, голові Федерації альпінізму м. Донецька С.Ковальову емблема «Інтелігента» побувала на вершинах Кіліманджаро, Ельбрусу, Евересту. У клубі розвивають міжнародні зв'язки: його почесними членами є фінансист і меценат із Сполучених Штатів Америки Майкл Ковал, народний артист Росії Володимир Васильєв, народна артистка Грузії та Росії Ніна Ананіашвілі, Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні пан Муцуо Мабучі. Під час перебування в Донецьку пан Муцуо Мабучі завітав до клубу і був приємно вражений програмою зустрічі. Учні підготували збірки віршів, малюнки, присвячені Японії. Кожен клас ліцею виготовив ікебану. Під час візиту пан посол відвідав музейну експозицію, скуштував страви української національної кухні і посадив у ліцейському саду сакуру.

Дружба, яка виникла під час зустрічі, і нині триває. Ліцеїсти отримали від пана Муцуо Мабучі книжки «Мистецтво ікебани», а також приймали у себе вихованців балетної школи «Терада Балет Арт Скул» японського міста Кіото.

Діяльність клубу «Інтелігент» різноманітна і цікава як для учнів, так і для дорослих. Вона спрямована на реалізацію девізу: «Інтелігентні люди – інтелігентне місто. Інтелігентне місто – інтелігентна держава». Зустрічі з цікавими людьми, проведення благодійних акцій, поповнення музейної експозиції – все це робить життя ліцеїстів інтелектуально й емоційно насиченим, збагачує їх безцінним моральним досвідом, дає змогу глибоко, свідомо сприймати світ, в якому вони живуть, замислюватися над сенсом власного життя і прагнути до розвитку і саморозвитку.

Циклограма щодо здійснення виховання інтелігентності в учнів ліцею при Донецькому національному університеті

10 клас

Вересень

II тиждень – Лекція «Роль інтелігенції в сучасному українському суспільстві».

Жовтень

I тиждень – Екскурсія до музейної експозиції клубу «Інтелігент».

Зустріч у клубі «Інтелігент» із зірками світового балету.

Листопад

III тиждень – Бесіда «Громадянськість як показник моральності інтелігенції».

Грудень

II тиждень – Зустріч у клубі «Інтелігент».

Участь в акції «Милосердя».

Лютий

II тиждень – Диспут «Чи можна виховати в собі інтелігентність?»

Березень

II тиждень – Твір «Мої духовні цінності».

Квітень

II тиждень – Конкурс творів (віршів) «Я – патріот України».

Травень

III тиждень – День відкритих дверей клубу «Інтелігент».

11 клас

Вересень

II тиждень – «Круглий стіл» «Роль наукової інтелігенції в розбудові Української держави».

Жовтень

I тиждень – Зустріч у клубі «Інтелігент» із зірками світового балету.

Листопад

III тиждень – Твір-роздум «Гість клубу «Інтелігент», якого я обрав своїм ідеалом».

Грудень

II тиждень – Зустріч у клубі «Інтелігент».

Участь в акції «Милосердя».

Лютий

I тиждень – Диспут «Інтелігент. Науковець. Чи тожні ці поняття?»

Березень

II тиждень – «Інтелігентна людина – захоплена людина». Конкурси-виставки віршів, малюнків, вишиванок, літературних замальовок, нарисів, статей тощо.

Квітень

III тиждень – Презентація класами справи ліцею «Творча інтелігенція м. Донецька».

Травень

III тиждень – День відкритих дверей клубу «Інтелігент».

Література

1. *Макаренко А.С.* Педагогические сочинения: В 8 т. – М., 1983.
2. *Шацкий С.Т.* Что такое клуб? Избранные педагогические сочинения в 2 т. – Т.1. – С. 258–266.
3. *Нищук М.* Реалии и мифы украинской интеллигенции / Зеркало недели. – 2005. – №21 (294).
4. *Вехи.* Интеллигенция в России. Сборник статей. 1909–1910. – М.: Молодая гвардия, 1991.
5. *Маркина Л.Л.* Реализация идеи клубной формы организации жизнедеятельности учащихся в демократических воспитательных системах / Виховні системи освітніх закладів: досвід і проблеми. Книга I. – Дніпропетровськ: Промінь, 2000.

Анотації

У статті розкрито актуальність клубної форми організації життєдіяльності ліцеїстів, розглянуто досвід роботи клубу «Інтелігент» ліцею при Донецькому національному університеті, основні напрями, форми і методи його діяльності.

В статье раскрыта актуальность клубной формы организации жизнедеятельности лицеистов, рассмотрен опыт работы клуба «Интеллигент» лицея при Донецком национальном университете, основные направления, формы и методы его деятельности.

In this article is researched the experience of the student's club called «Intelligent», that was founded with the help of directions and methods of the lyceum of Donetsk national university.

Ключові слова

Інтелігентність, клуб «Інтелігент», виховання інтелігентності у ліцеїстів, виховна робота, музей клубу «Інтелігент».

Интеллигентность, клуб «Интеллигент», воспитание интеллигентности у лицеистов, воспитательная работа, музей клуба «Интеллигент».

Intelligence, club «Intelligent», students intelligency up-bringing, up-bringing work, museum of the club «Intelligent».

